

18. oktober 2011

Notat til Utdannings- og forskningskomiteen- statsbudsjettet for 2012

Internasjonal økonomi er sterkt preget av uro og usikkerhet, og det er å forvente at norsk økonomi i økende grad vil bli negativt påvirket av de internasjonale forholdene. Det er nettopp i usikre tider vi må øke støtten til forskning og utvikling. Forskning og utvikling er det første som blir ofret når bedrifter må kutte kostnader. Akademikerne mener budsjettet ikke svarer til den analysen regjeringen selv gir av fremtidsutsiktene for norsk og internasjonal økonomi.

Kommentarer til budsjettforslaget for forskning kap 285 og 286

Denne regjeringen er ifølge NIFU sin analyse av statsbudsjett 2011 den svakeste når det gjelder å innfri økonomiske løfter for norsk forskning. Resultatet er dårligere arbeidsvilkår og rekruttering av norske ungdommer til forskning.

Forutsigbarheten i forskningspolitikken svekkes nå som regjeringen foreslår at Forskningsfondet skal avvikles. Fondet har gitt langsiktige rammer for satsinger som Sentre for fremragende forskning og ekstra doktorgradssatsning, samt at det har gitt viktige investeringer i infrastruktur for forskning. Langsiktigheten i forskningspolitikken blir mer uvisst med dette grepet, og vi er redd de store satsingene på ny vil bli del av årlige budsjettspill mellom alle sektordepartementene.

En avvikling av fondet kommer i tillegg til en nullvekst for forskningen for annet år på rad, samt at satsene i SkatteFunn-ordningen står på stedet hvil. Dette vil skape stor usikkerhet og uro innen forskningsverdenen som er avhengig av nettopp langsiktighet og forutsigbarhet.

Regjeringen har i år lagt vekt på å legge fram et noe mer stramt budsjett. Økt stramhet øker selvsagt betydningen av innretningen på budsjettet. Akademikerne er bekymret for at man i for liten grad vektlegger framtidige arbeidsplasser, forskning og utvikling.

Avviklingen av gaveforsterkningsordningen er ikke forståelig, spesielt fordi den økonomiske situasjonen tilsier behov for virkemidler som kan stimulere næringslivet til å investere mer i forskning.

Akademikerne er positive til at det øremerkes 100 mill til grunnleggende forskerinitiert forskning samtidig som universitetene gjør tilsvarende prioritering.

Innenfor rammen av et stramt budsjett har regjeringen valgt å prioritere bioteknologi. Det er Akademikerne tilfreds med, også fordi det over NHDs budsjett er gitt økninger til FORNY

og Investinor. Det gir muligheter for å etablere sammenheng i satsingen på forskning og anvendelse av forskningen i nye virksomheter.

Over NHDs budsjett er det en nedgang i midler til brukerstyrte forskningsprogrammer. Det er uforståelig gitt at forskning er noe som bedrifter kutter raskt i økonomiske nedgangstider. Økningen til forskningsinstituttene er svært beskjeden, og lavere enn det som vil være realvekst. Det er bekymringsfullt, fordi nedgangstider vil bety et strammere oppdragsmarked. Kompetanse kan dermed gå tapt. Akademikerne mener grunnbevilgningene til instituttene, særlig de teknisk-industrielle, ikke bare må tilpasses indikatorer for forskningsaktiviteten, men også den økonomiske situasjonen de er i. Vi registrerer at det ikke er vilje til å utvide rammene for SkatteFunn, selv om det ville være virkningsfullt for mindre bedrifter som nå kan oppleve vanskeligheter. Det beklager vi.

Kap 260 Kommentarer til budsjettforslaget for universiteter og høyskoler

Akademikerne deler oppfatningen om at det blant annet er en generell mangel på realister og teknologer. Denne mangelen vil bli forsterket i årene som kommer. Det er derfor viktig at utdanningsinstitusjonene følger opp med ekstra satsinger for å rekruttere til realfagene. Vi er urolig for situasjonen, og mener verktøyene som tas i bruk er utilstrekkelige. Etter vår mening må det enten gjøres endringer i finansieringen, for å gjøre dyre studieplasser mer attraktive å satse på for universitetene, eller det må komme pålegg fra regjeringen til universitetene om økninger til bestemte studier. Midler til studieplasser må også balanseres med mer midler til forskning hvis studentene skal undervises av vitenskapelige ansatte.

Kap 2410 Statens Lånekasse for utdanning og kap 270 Sosiale formål for studenter

Det er et mål at studenter skal bruke mer tid til studier. Studiestøtten økes til 11 måneder og studenter bør omfattes av den ordinære velferdspolitikken, for eksempel av lov om yrkesskade, på lik linje med arbeidstakere. Vurderinger Akademikerne har innhentet fra forsikringsrådgivere viser at det vil koste om lag 50 mill kroner.

Kap 226, post 21 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Tekna har gjennomført en undersøkelse som viser at mange lærere som underviser i realfag på ungdomstrinnet mangler tilstrekkelig kompetanse i matematikk og naturfagene. Det er bekymringsfullt at regjeringen rapporterer at andelen lærere som har deltatt i etterutdanning i regneopplæring er lavere enn i annen etterutdanning. Akademikerne ønsker en belønningsstruktur og lønnsincentiver for de lærerne som tar etter- og videreutdanning i matematikk og naturfagene, og at det stilles krav om minst 60 studiepoeng fra lærerutdanningen for å undervise i fagene.

Med vennlig hilsen

Knut Aarbakke
Leder i Akademikerne